

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»

Ректори Донишгоҳи давлатии молия
ва иқтисоди Тоҷикистон, номзади
илмҳои педагогӣ, дотсент

Сатторзода Б.А.

« » соати 2025.

ТАҚРИЗИ

муассисаи пешбар – Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон ба диссертатсияи Афзалшоҳи Сафархон дар мавзӯи «Амсиласозӣ ва сохтани технологияи автоматикунонии ҳисобкунии таҳлили NPS дар системаи бонкҳо бо мақсади оптимизатсияи тақсими захираҳои пулӣ», барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа PhD - доктор аз рӯйи ихтисоси 6D070500 - Амсиласозии математикӣ ва компютерӣ (6D070502 - Амсиласозии математикӣ, методҳои адабӣ ва комплекси барномаҳо)

Мубрам будани мавзӯи диссертатсия, аҳамияти назариявӣ ва амалӣ доштани натиҷаҳои бадастомада. Таҳқиқи технологияҳои автоматии таҳлили нишондиҳандаи Net Promoter Score (NPS) дар низоми бонкдорӣ яке аз самтҳои муҳим ва муосири таҳлили молиявӣ ба ҳисоб меравад, ки дорои аҳамияти амалӣ барои оптимизатсияи идоракунии захираҳо ва баланд бардоштани сифати хизматрасонӣ ба мизочон мебошад. Қори диссертатсионии Афзалшоҳи Сафархон ба таҳияи амсилаҳои инноватсионии математикӣ ва алгоритмҳои ҳисобу таҳлили нишондиҳандаи NPS бахшида шудааст, ки барои тақмил ва рушди идоракунии бонкӣ дар шароити рақамикунонии иқтисодиёт манфиати бузург дорад. Мубрамии мавзӯ аз зарурати ҷорӣ намудани воситаҳои дақиқи таҳлилии арзёбии қаноатмандии мизочон дар фаъолияти амалии муассисаҳои молиявӣ бармеояд.

Қор хусусияти назариявӣ-амалӣ дорад. Аҳамияти назариявии он дар таҳияи усулҳои нави моделсозии математикӣ барои равандҳои бонкдорӣ ифода меёбад, ки дар баробари он, алгоритмҳои аслии тақсими захираҳо бо

дарназардошти нишондиҳандаҳои NPS низ таҳия шудаанд. Аҳамияти амалӣ бошад, дар сохтани маҷмуи барномавӣ барои ҳисобу таҳлили автоматии NPS зоҳир мегардад, ки он дар Бонки давлатии амонатгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон «Амонатбанк» бомуваффақият мавриди санҷиш қарор гирифтааст.

Сохтор ва ҳаҷми диссертатсия. Кори диссертатсионӣ аз муқаддима, се боб, хулоса ва рӯйхати манбаъҳои истифодашуда иборат аст.

Дар қисмати муқаддима асосноккунии мавзӯи таҳқиқот, муайянсозии ҳадаф ва вазифаҳои илмӣ, инчунин таҳлили мухтасари таҳқиқоти мавҷуда дар соҳаи таҳлили нишондиҳандаи NPS ва автоматизатсияи равандҳои бонкӣ оварда шудааст.

Боби аввал ба таҳлили манбаъҳои адабӣ оид ба масъалаҳои амсиласозӣ ва автоматизатсия дар соҳаи бонкдорӣ бахшида шудааст. Дар он, инчунин, шарҳи таърихӣ усулҳои оптимизатсия ва равишҳои муосир дар таҳлили қараёнҳои молиявӣ ҷой дода шудааст.

Боби дуюм таҳияи моделҳои математикӣ барои ҳисобкунии автоматии NPS-ро дар бар мегирад, аз ҷумла:

- моделҳои тақсимои муттасили дархостҳо ва захираҳои молиявӣ;
- алгоритмҳои ҳалли муодилаҳои дифференциалӣ барои оптимизатсияи системаи бонкӣ;
- усулҳои барномарезии ҳаттӣ барои оптимизатсияи буҷети таълимӣ.

Боби сеюм ба сохтани модели концептуалӣ ва компютери таҳлили NPS бахшида шудааст, ки дар он:

- таҳияи варақаи электронӣ пурсиш барои арзёбии қаноатмандии мизоҷон;
- сохтани маҷмуи барномавӣ бо забони C++;
- татбиқи алгоритмҳои пешгӯии динамикаи NPS баён ёфтааст.

Дарачаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот. Натиҷаҳои таҳқиқот бо истифода аз синфи васеи амсилаҳои дурусти математикӣ ва компютерӣ барои автоматикунӣ ҳисобкунии таҳлили NPS дар системаи бонкҳо бо

мақсади оптимизатсияи тақсимои шумораи дархостҳо ва манбаҳои пулӣ таҳия шудаанд. Натиҷаҳо бо маълумоти назариявӣ ва амалии маълуми мавҷуда муқоиса карда шудаанд. Алгоритмҳои ададӣ ва маҷмуи барномаҳо, ки дар таҳқиқот истифода шудаанд, аз рӯи санҷишҳо ва муҳокимаҳое, ки муаллиф анҷом додааст, таҳлил шудаанд. Натиҷаҳо дар семинарҳо ва конфронсҳои илмӣ муҳокима шуда, инчунин мақолаҳои илмӣ дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр ва хулосаҳои мусбат гирифтанд. Мақолаҳо дар маҷаллаҳои илмӣ ва конференсияҳо нашр гардиданд, ки бо хулосаҳои мусбат ва эҳтиромпазирӣ қабул шуданд. Алгоритмҳои ададӣ ва барномаҳои компютерӣ дар асоси натиҷаҳои воқеии таҳқиқот санҷида шудаанд, ки онҳо ба эътибори назариявӣ ва амалии хуб расидаанд. Эътимоднокии натиҷаҳои диссертатсионӣ дар асоси таҳлили дурусти математикӣ ва компютерии амсилаҳо, муқоиса бо натиҷаҳои назариявӣ ва санҷиши алгоритмҳо ва барномаҳои компютерӣ таҳти назорат қарор доштанд.

Навгониҳои илмӣ ва эътимоднокии натиҷаҳо. Навовариҳои илмӣ диссертатсия дар самтҳои зерин зоҳир мегарданд:

1. Таҳияи маҷмуи амсилаҳои математикӣ барои автоматизатсия кардани ҳисобу таҳлили нишондиҳандаи NPS дар низоми бонкдорӣ.
2. Эҷоди усулҳои нави идоракунии оптималӣ, ки дар асоси равишҳои Беллман ва Юнусӣ таҳия шудаанд.
3. Тарҳрезии алгоритми махсуси таҳлили NPS бо мақсади оптимизатсияи тақсими захираҳои молиявӣ.
4. Пешниҳоди усулҳои барномасозии хаттӣ барои оптимизатсияи буҷети таблиғотии муассисаҳои бонкӣ.
5. Сохтани маҷмуи барномавӣ барои пешгӯии динамикаи NPS бо забони барномасозии C++.

Дарачаи бозътимодии натиҷаҳо тавассути унсурҳои зерин тасдиқ карда мешавад:

- таҳлили қатъӣ ва исботҳои дақиқи математикӣ;
- озмоиши амалӣ ва муваффақ дар шароити воқеии фаъолияти бонкӣ;
- интишори натиҷаҳо дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшаванда;
- муҳокима ва пешниҳоди натиҷаҳо дар конференсияҳои илмӣ сатҳи ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ.

Аҳамияти амалӣ ва ҷорӣ намудани натиҷаҳо. Натиҷаҳои таҳқиқот дар фаъолияти Бонки давлатии амонатгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон «Амонатбонк» ҷорӣ карда шудаанд. Усулҳо ва маҷмуи барномавии таҳияшуда метавонанд дар самтҳои зерин истифода шаванд: барои автоматизатсия кардани таҳлили вафодории мизочон, барои оптимизатсияи тақсими захираҳои бонкӣ, барои тақмили низоми идоракунии дархостҳо ва хизматрасонӣ ба мизочон, дар ҷараёни таълим барои ихтисосҳои соҳаи молия ва иқтисодиёт ҳамчун васоити таълимии амалии омӯзиши амсиласозии молиявӣ ва идоракунии равандҳои бонкӣ.

Мутобиқати барасмиятдарории диссертатсия ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. Хулосаҳо ва нуктаҳои, ки ба ҳимоя пешниҳод шудаанд, дар асоси таҳлили натиҷаҳо ва муқоисаи онҳо бо маълумоти адабиёти илмӣ мавҷуда, додаҳои маълумотӣ ва натиҷаҳои таҳқиқоти муаллифони дигар асоснок карда шудаанд. Натиҷаҳои бадастомада пурра ба ҳадаф ва вазифаҳои таҳқиқот мутобиқат доранд, дорои арзиши илмӣ мебошанд ва метавонанд дар амалияи фаъолияти молиявӣ ва бонкдорӣ ба таври васеъ истифода шаванд. Сохтори диссертатсия дорои пайдарпайии мантиқии дуруст буда, баррасии мавзӯҳои таҳқиқшуда, тавсифи раванди таҳқиқот ва хосиятҳои натиҷаҳои бадастомадаро дар бар мегирад ва тибқи талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба расмият дароварда шудаанд.

Мутобиқати автореферат ба мухтавои асосии диссертатсия. Автореферат пурра мухтавои асосии кори диссертатсиониро инъикос менамояд ва пайдарпайии мантиқии сохтори онро нишон медиҳад. Дар он

ҳадаф, вазифаҳо, объекти таҳқиқ, мавзуи таҳқиқот, усулҳои истифодашуда, натиҷаҳои илмӣ бадастомада, инчунин хулосаҳо ва тавсияҳо мутобиқ ба сохтор ва муҳтавои диссертатсия ба таври пайдарпай пешниҳод шудаанд. Ҳар як баҳши автореферат бо бобҳои дахлдори матни асосии кори илмӣ мувофиқ гардонида шудааст, ки имкони дарки саҳеҳро дар бораи ҳаҷм, амиқият ва навоварии илмӣ таҳқиқоти анҷомшуда фароҳам меорад. Аз ин рӯ, автореферат ба талаботе, ки нисбат ба шарҳи мухтасари диссертатсия пешниҳод мешаванд, ҷавобгӯ буда, метавонад ҳамчун бозтоби бозътимоди муҳтавои он арзёбӣ гардад.

Дар кори илмӣ баъзе эъродҳои ҷузъӣ ва тавсиявӣ ба назар мерасад:

1. Тавсия дода мешавад, ки усулҳои таҳияшуда дар дигар муассисаҳои бонкии Тоҷикистон барои санҷиши амалӣ васеътар истифода шаванд.
2. Муфид аст, ки таҳқиқот дар самти интегратсия кардани система бо дигар платформаҳои бонкӣ идома ёбад.
3. Маъмулан саривақт аст, ки кор бо таҳлили таъсири омилҳои макроиктисодӣ ба тағйироти NPS пурра гардонда шавад.

Ин эъродҳо хусусияти тавсиявӣ дошта, арзиши илмӣ баланди корро коҳиш намедиханд.

Ҳамин тариқ, метавон гуфт, ки кори диссертатсионие, ки аз тарафи Афзалшоҳи Сафархон дар мавзуи «Амсиласозӣ ва сохтани технологияи автоматикунонии ҳисобкунии таҳлили NPS дар системаи бонкҳо бо мақсади оптимизатсияи тақсимои захираҳои пулӣ», барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа PhD - доктор аз рӯи ихтисоси 6D070500 - Амсиласозии математикӣ ва компютерӣ (6D070502- Амсиласозии математикӣ, методҳои ададӣ ва комплекси барномаҳо) пешниҳод шудааст, як кори илмӣ баландпояи пурра ва комилан мутобиқ ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

Инчунин, диссертатсия ба талаботи бандҳои 31, 33, 34 ва 35 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз 30 июни соли 2021, №267 ва бо тағйири иловаҳо тасдиқ шудааст, мувофиқ буда,

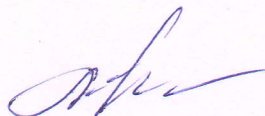
муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) аз рӯйи ихтисоси номбаршуда мебошад.

Натиҷаҳои кори диссертатсионӣ дар ҷаласаи муштаракӣ кафедраҳои математикаи олий, иқтисоди рақами ва логистикаи Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон баррасӣ ва тасдиқ гардидааст. Дар семинари илмӣ оид ба муҳокимаи масъалаи мазкур 21 нафар омӯзгор иштирок намуданд. Сана: 19.08.2025.

Натиҷаи овоздиҳӣ: «тарафдор» – 21 нафар, «зид» – нест, «бетараф» – нест.

Раиси ҷаласа:

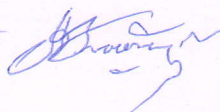
номзади илмҳои физикаю математика,
мудири кафедраи математикаи олий

Шадманов М.У.

Ташхисгар аз муассиса:

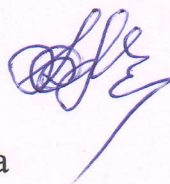
номзади илмҳои физикаю математика,
дотсенти кафедраи математикаи олий

Кабиров А.Т.

Котиби ҷаласа:

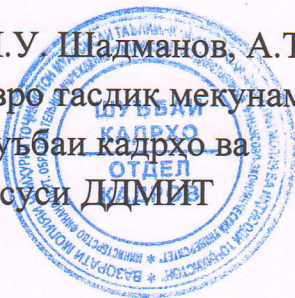
номзади илмҳои физикаю математика,
дотсенти кафедраи математикаи олий

Саидов Б.Б.

Имзоҳои М.У. Шадманов, А.Т. Кабиров ва
Б.Б. Саидовро тасдиқ мекунам:

Сардори шубҳаи кадрҳо ва
корҳои махсуси ДДМИТ

Мирҷамолов М.А.